

maksimum på 25 timer, undertiden - med dispensation - op til 30 timer

- tættere samarbejde mellem skolens lærere og pædagoger fra fritidsordningerne om tilrettelæggelse af den obligatoriske skoledag
- at »skolestarten« omfatter børnehaveklasse til og med 3. klasse.

Et centralt mål for initiativerne er, at personale med forskelligt fagligt udgangspunkt arbejder sammen om at løse en fælles opgave styret af fælles mål, der omfatter børnenes trivsel og alsidige udvikling.

Begrundelser for en udvidet skoledag

Gennemgående begrundelser er:

- at en projektorganiseret undervisning stiller større krav om tid til de enkelte processer for børnene
- at undervisningen i højere grad skal bygge på legende aktiviteter
- at legen skal have bedre udfoldelsesmuligheder i skolen
- at der er brug for fælles tilstedeværelsestid, hvor lærere og pædagoger har tid til at tilrettelægge, gennemføre og evaluere fælles aktiviteter
- at rationalisere skolebuskørslen
- at der er mindre behov for et fritidstilbud, hvis skoledagen forlænges.

Indholdet af den udvidede undervisningstid

Nogle af de ansøgninger, ministeriet har behandlet, angiver hvilke fag den udvidede undervisningstid vil blive brugt til: fx ekstra timer til dansk/matematik/idræt/natur-teknik. Ingen ansøgninger angiver, at den skolefagsrelaterede undervisning skal overskride det gældende maksimale timetal.

En del af de timer, som skoledagen tilføres, bruges i et vist omfang på frie aktiviteter, hvor børnenes egne initiativer og selvbestemmelse vægtes højt. Hensigten er, at fritidspædagogikkens vægt på leg og frie aktiviteter får en mærkbar plads i den obligatoriske undervisningstid.

Fælles mål - fælles opgaver?

Fælles mål for undervisning og fritidsordningernes virksomhed har ført til, at pædagogerne i stigende grad deltager i eller varetager undervisning i samarbejde med lærerne i den obligatoriske skoletid. Man kunne på den baggrund omvendt forvente en stigende deltagelse af lærerne i fritidsordningernes virksomhed. Dette

har imidlertid indtil videre vist sig ikke at være tilfældet.

Det er kun en håndfuld skoler, der i deres beskrivelse angiver, at lærerne i et vist omfang deltager i fritidsordningernes aktiviteter, fortrinsvis i form af lektiestøtte eller lignende undervisningsrelaterede aktiviteter.

Kommunale rammer for skolestarten

Der er ingen tvivl om, at der både ligger pædagogiske og økonomiske begrundelser bag den store interesse for skolestarten på det kommunale niveau. Fra kommunernes side er det et spørgsmål om både at få en pædagogisk sammenhæng i det samlede kommunale tilbud og at få de ressourcer, der bruges på området til at balancere i det samlede budget. Der er generelt stor opmærksomhed på, at der skal brydes med faglige rutiner og traditioner, der har præget praksis i dagtilbud og skole, både for at åbne for nye muligheder, men også for at undersøge, om de ressourcer, der bruges på området, kan anvendes mere hensigtsmæssigt. Der er flere eksempler på, at kommunalpolitikere har set både pædagogiske og økonomiske muligheder i at indføre aldersintegreret skolestart, rullende skolestart og i at udvide den obligatoriske skoledag.

Skoleledelsen som rammesætter for det pædagogiske arbejde i skolestarten

At skolen har udviklet sig til en institution, der rummer en forpligtelse over for både undervisning og fritid, indebærer, at der stilles nye krav til både ledere, pædagoger og lærere om, at de skal samarbejde på en mere forpligtende måde, end de måske har gjort tidligere. Det er nødvendigt, at de drøfter, hvordan der kan skabes et indhold i henholdsvis skole og fritid, der relaterer sig til hinanden, således at skole og fritid fremstår som en integreret institution med fælles værdier for arbejdet med børnene. Det er ikke ensbetydende med, at skolefritidsordningen skal sammensmeltes med skolen, så man ikke kan se forskel på, hvad der er hvad, men at lærere og pædagoger hver især retter deres arbejde mod en fælles målsætning, så der er overensstemmelse i det pædagogiske arbejde.

Samarbejdet mellem lærere og pædagoger

Som billedet tegner sig i øjeblikket, er der forskellige opfattelser af, hvad samarbejdet omkring skolestarten omfatter. De steder, hvor lederne på det lokale og/eller det kommunale ni-